

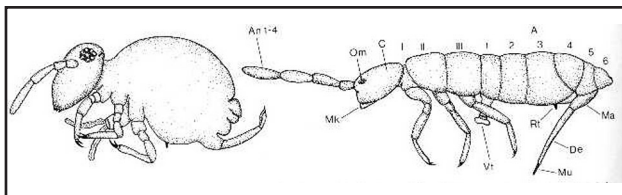
Springstaarten

Collembola

Springstaarten (*Collembola*) vormen een grote groep van primitieve bodeminsecten. Alle soorten zijn zeer klein en leven hoofdzakelijk van schimmels, algen, bacteriën en verterend plantmateriaal. In sommige gevallen geven springstaarten schade aan planten. In de meeste gevallen gaat het dan om bolvormige soorten (*Sympypleona*), maar ook soorten uit de familie van de *Isotomidae* en *Entomobryidae* geven soms schade aan planten.

Herkenning

- zeer klein, 1-4 mm; bolvormig of langwerpig; lijkt veel op trips, maar is iets groter, ronder en de twee voelsprieten op de kop zijn met het blote oog goed te zien; de langwerpige wordt ook vaak verwisseld met de larve van een trips
- springvork(staart) waarmee ze wegspringen bij verstoring
- veelal wit, grijs of bruin gekleurd, soms groen
- lichaam is gesegmenteerd, vaak bedekt met schubben of haren
- geen vleugels aanwezig

Twee soorten springstaarten.

Bron: Palissa, tekening uit 1964.

Volwassen springstaart.

Bron: Wageningen UR Glastuinbouw.

Levenswijze

Springstaarten kunnen per jaar meerdere generaties voortbrengen. Vrouwtjes leggen eieren in groepjes of één voor één. Ze leggen gemiddeld 90 tot 150 eieren. Het bijzondere van springstaarten is dat ze hun hele leven blijven vervellen, tot wel 40 keer, en er nooit echt een volwassen stadium is. Na 5 tot 13 keer verveld te zijn, worden springstaarten geslachtsrijp. Jonge springstaarten zien er hetzelfde uit als oude springstaarten. Als springstaarten eenmaal volwassen zijn, groeien ze na een vervelling niet meer. Springstaarten komen jaarrond voor. Ze kunnen soms heel lang zonder voedsel en daardoor goed overleven. Ze kunnen in enorme aantallen in de bodem voorkomen.

Periode met schade in het jaar

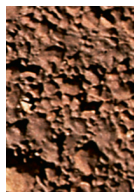

jan feb mrt apr mei juni juli aug sept okt nov dec

In kassen kan het hele jaar door schade optreden.

Waardplanten

Springstaarten zijn niet gewasgebonden en komen in alle gronden voor, vooral op plekken met veel dood organisch materiaal. Lichte schade is gemeld in boon, komkommer en paprika.

Schadebeelden

- Springstaarten hebben duidelijk een voorkeur voor een omgeving met een hoge luchtvochtigheid. Schade aan planten ontstaat vaak onder bijzondere omstandigheden bij een droge bodem of bij kieming van planten.
- Bij boon kunnen kleine donkergroene puntjes op de bonen ontstaan.
- Bij komkommer kunnen lichte spikkels op de vruchten ontstaan.
- Bij paprika wordt schade van springstaarten wel eens voor tripschade versleten.
- In komkommer en boon tasten bovengrondse springstaarten soms de bladeren aan, wat resulteert in putjes aan de onderkant van de zaadlobben en jonge bladeren. Dit leidt zelden tot het wegvallen van planten of een andere vorm van schade. Vooral bij boon zijn kleine gaatjes in het blad te zien, bij komkommer in mindere mate. Het valt wel op dat er steeds vaker springstaarten in bloemen van boon, komkommer en paprika gesignaleerd worden.

Donkergroene vlekjes bij snijboon, veroorzaakt door springstaarten.

Bron: Wageningen UR Glastuinbouw.

Bestrijding

- Onkruid wieden.
- Gewasresten uit de kas verwijderen.
- Bij drogere klimaatsomstandigheden is de ontwikkeling van springstaarten minder goed.

Schade aan kiemplant komkommer.

Bron: Wageningen UR Glastuinbouw, foto uit 1953.

